

B. J. / J. S.

Posiedzenia Rady Naukowej

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 15/1, 206-208

1970

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Dla dokonania oceny aktualnego stanu prac z zakresu historii nauki i techniki oraz przygotowania materiałów do dyskusji na kolejne plenarne posiedzenie Komitetu powołano kilka zespołów roboczych.

Drugim punktem porządku dziennego było omówienie programu działalności Komitetu na obecną trzyletnią kadencję. Do głównych zadań zaliczono uaktywnienie prac zmierzających do opracowania syntez z zakresu dyscyplin szczegółowych (np. historii nauk rolniczych i leśnych, geologii, chemii i astronomii), opracowanie programu badawczego na lata 1970—1975 w skali ogólnokrajowej, koordynowanie prac naukowo-edytorskich prowadzonych lub podejmowanych w związku ze zbliżającym się jubileuszem 500-lecia urodzin Mikołaja Kopernika, ożywienie współpracy z zagranicznymi ośrodkami badawczymi.

W dyskusji, w której udział wzięli: prof. K. Górski, prof. E. Rybka, doc. Z. Kolankowski, doc. S. Szpilczyński, prof. B. Leśnodorski, doc. M. Dembowska, prof. K. Rowiński i doc. T. Przyppowski, zwrócono uwagę na konieczność poszerzenia programu działalności Komitetu. Obok syntez naukowych, których opracowanie jest społecznie szczególnie ważne, należy inspirować podjęcie prac o charakterze przyczynków, ważnych dla prawidłowego przedstawienia syntezy dziejów nauki polskiej wieków XIX i XX, zwrócić uwagę na podejmowanie prac źródłoznawczych i bibliograficznych, ogłaszać w wydawnictwach Zakładu Historii Nauki i Techniki sprawozdania z badań naukowych prowadzonych w różnych ośrodkach polskich i zagranicznych, których wyniki nie zawsze będą w pełni drukowane, oraz sprawozdania z prac bibliotekoznawczych prowadzonych w Bibliotece PAN. Z uwagi na zadania nałożone na komitety naukowe PAN polityka badawcza Komitetu powinna pójść w kierunku inicjowania i koordynowania tych poczynań, które pozwolą na współdziałanie w prowadzeniu polityki naukowej społecznie ważnej dla rozwijania współczesnej nauki.

W ostatnim punkcie programu doc. J. Dobrzycki złożył sprawozdanie o pracach prowadzonych przez Pracownię Badań Kopernikańskich Zakładu Historii Nauki i Techniki PAN oraz o nawiązaniu współpracy z Instytutem Filozofii i Socjologii PAN w zakresie tej tematyki.

Ryszard Torchalski

Z DZIAŁALNOŚCI ZAKŁADU HISTORII NAUKI I TECHNIKI PAN

POSIEDZENIA RADY NAUKOWEJ

W pierwszym półroczu 1969 r. odbyły się dwa posiedzenia Rady Naukowej Zakładu Historii Nauki i Techniki PAN.

Na posiedzeniu w dniu 17 stycznia kierownik Zakładu prof. B. Suchodolski przedstawił sprawozdanie z działalności naukowej Zakładu za 1968 r.¹, zatrzymując się nieco dłużej nad przygotowaniem do publikacji źródeł do historii metodologii nauki². Rada przyjęła sprawozdanie jednogłośnie, wyrażając jednocześnie prof. E. Olszewskiemu i prof. A. Tuszcze podziękowanie za długoletnią i owocną pracę na stanowiskach zastępców kierownika Zakładu³.

Prof. Suchodolski omówił następnie projekt organizacji Instytutu Historii Nauki i Techniki jako placówki Polskiej Akademii Nauk oraz Ministerstwa

¹ Por. tekst sprawozdania w nrze 2/1969 „Kwartalnika”, s. 444.

² Por. sprawozdania z dyskusji nad koncepcją tego wydawnictwa w nrze 2/1969 (s. 422) oraz w nrze 4/1969 (s. 767).

³ Por. informację o zmianach w kierownictwie Zakładu w nrze 4/1969, s. 759.

Oświaty i Szkolnictwa Wyższego, podkreślając, że realizacja tego projektu ułatwiłaby wprowadzenie historii nauki i historii techniki na teren szkół wyższych. Po dyskusji, w której podkreślano, że stan organizacyjny Zakładu upoważnia do jego rozwoju we wskazanym w projekcie kierunku, Rada uchwaliła jednomyślnie wniosek zobowiązujący kierownictwo Zakładu do dalszej pracy nad projektem organizacji Instytutu.

Następnie Rada poparła wnioski kierownictwa Zakładu o powołanie adiunktów Zakładu: dra hab. Stanisława Brzozowskiego i dra Leona Szyfmana na stanowiska samodzielnych pracowników naukowo-badawczych.

Rada powołała dalej komisję dla rozpatrzenia sprawy otwarcia przewodu habilitacyjnego dra Franciszka Pawęskiego, który przedłożył przyjętą do druku przez Ośrodek Dokumentacji Zabytków Ministerstwa Kultury i Sztuki pracę *Polskie nazewnictwo przyrodnicze. Historia, stan obecny oraz perspektywy rozwoju*; w skład komisji weszli profesorowie: J. Pazdur (przewodniczący), T. Jaczewski, E. Olszewski. Powołano również komisję dla rozpatrzenia sprawy otwarcia przewodu habilitacyjnego dra inż. Ryszarda Sroczyńskiego, który przedłożył rozprawę *Rozwój eksperymentu, pojęć i teorii magnetycznych*, znajdującą się w druku w *Monografiach z dziejów nauki i techniki*; przewodniczącym tej komisji został prof. I. Malecki, członkami zaś prof. W. Hubicki i doc. J. Dobrzycki.

Rada podjęła wreszcie uchwałę o wszczęciu przewodu doktorskiego mgra inż. Janusza Thora, zatwierdzając temat jego rozprawy doktorskiej: „*Artis magnae*” K. Siemienowicza jako wzór i źródło dzieł późniejszych (1764—1841). Na promotora przewodu powołano prof. Z. Pączkowskiego.

B. J.

*

Drugie posiedzenie Rady Naukowej odbyło się w dniu 20 maja.

Rada nadała jednogłośnie stopień naukowy doktora nauk humanistycznych mgrowi Bohdanowi Jaczewskiemu, który przedłożył rozprawę *Organizacja i finansowanie nauki polskiej w okresie międzywojennym 1918—1939*. Promotorem był prof. B. Suchodolski, a recenzentami — prof. J. Bardach i doc. T. Kowalik. W skład komisji, przed którą w dniu 30 IV została przeprowadzona obrona rozprawy doktorskiej, wchodził również profesorowie: J. Michalski (przewodniczący), J. Bukowski i A. Tuszko.

Rada powołała następnie komisję do rozpatrzenia sprawy otwarcia przewodu habilitacyjnego dra Zbigniewa Wójcika, który przedłożył rozprawę *Aleksander Sapieha i warszawskie środowisko przyrodnicze końca XVIII i początku XIX wieku*, przyjętą do druku w Wydawnictwach Geologicznych; komisję tę powołano w składzie: profesorowie J. Michalski (przewodniczący), A. Halicka, B. Olszewicz i K. Opalek.

Na wniosek powołanej na poprzednim posiedzeniu komisji Rada powzięła jednogłośnie decyzję wszczęcia przewodu habilitacyjnego dra F. Pawęskiego. Na recenzentów powołano: prof. prof. S. Feliksiaka, A. Halicką, K. Malinowskiego i J. Pazdura.

Na wniosek drugiej komisji powołanej na poprzednim posiedzeniu Rada wypowiedziała się natomiast przeciw otwarciu przewodu habilitacyjnego dra R. Sroczyńskiego, uznawszy, iż jego dotychczasowy dorobek w dziedzinie historii nauki nie daje wystarczających podstaw do nadania mu stopnia doktora habilitowanego w zakresie nauk humanistycznych.

Rada podjęła uchwałę o wszczęciu przewodu doktorskiego mgr Hanny Delimat, zatwierdzając temat jej rozprawy *Kazimierz Stronczyński — życie i działalność, 1809—1896*. Na promotora powołano prof. T. Jaczewskiego, a na członków komisji

dla przeprowadzenia przewodu prof. prof. J. Pazdura (przewodniczący), W. Hubickiego i B. Olszewicza.

Rada poparła jednogłośnie wniosek kierownictwa Zakładu o powołanie starszego asystenta Zakładu dra B. Jaczewskiego na stanowisko adiunkta oraz o ponowne powołanie — w związku z wygaśnięciem umowy o pracę — na stanowisko adiunkta Zakładu dr Karoliny Targosz.

Rada powołała następnie dwie komisje, które będą pełnić rolę organów doradczych dla kierownictwa Zakładu. Do komisji opiniującej wnioski o przyznanie stypendiów powołano prof. K. Rowińskiego (jako przewodniczącego), prof. E. Olszewskiego i doc. P. Czartoryskiego; do komisji zaś, której zadaniem będzie wypowiedzenie się w sprawie nowego statutu Zakładu, powołano prof. prof. B. Leśnodorskiego (jako przewodniczącego), J. Bukowskiego i J. Pazdura.

W dyskusji nad planem wydawniczym Zakładu na 1970 r. niektórzy członkowie Rady wyrazili wątpliwość, czy pewne prace należy wydawać w tak dużej objętości, jak przewiduje projekt planu, natomiast uznali za niewystarczający planowany w liczbie 400 egzemplarzy nakład „Studiów i Materiałów z Dziejów Nauki Polskiej”. Po dyskusji Rada przyjęła plan wydawniczy Zakładu, zalecając ponowne rozpatrzenie objętości i nakładu poszczególnych pozycji.

J. S.

WIZYTA PROF. A. T. GRIGORJANA W POLSCE

W dniach 27 VIII — 2 IX 1969 przebywał w Warszawie na zaproszenie Zakładu Historii Nauki i Techniki PAN prof. Aszot Grigorjan, radziecki historyk mechaniki, I przewodniczący Rady Sekcji Historii Nauki Międzynarodowej Unii Historii i Filozofii Nauki.

Celem przyjazdu prof. Grigorjana było wzięcie udziału w posiedzeniu Komitetu Redakcyjnego „Organonu” oraz omówienie spraw związanych z przygotowującym na 1971 r. w Moskwie XIII Międzynarodowym Kongresem Historii Nauki¹. Na zebraniu kierownictwa Zakładu Historii Nauki i Techniki prof. Grigorjan przedstawił m. in. schemat organizacji tematycznej kongresu, a także zapoznał się z systemem prac, podjętych przez Zakład w okresie przygotowań do XI Międzynarodowego Kongresu Historii Nauki, który odbył się w Warszawie w 1965 r. Prof. Grigorjan spotkał się także z przewodniczącym Komitetu Historii Nauki i Techniki PAN oraz przewodniczącym Komitetu Kopernikowskiego Międzynarodowej Unii prof. J. Bukowskim.

B. K.

POLSKO-RADZIECKIE SYMPOZJUM O ROSYJSKO-POLSKICH KONTAKTACH W DZIEDZINIE GEOLOGII I GEOGRAFII

W dziejach rozwoju nauki i całej kultury Polski i Rosji — później zaś Polski i ZSRR — jest wiele momentów wspólnych, co zresztą jest najzupełniej zrozumiałe, oba bowiem bratnie i sąsiadujące ze sobą narody od wieków łączyły żywe związki i pozostawały one zawsze w bliskich ze sobą stosunkach. Świadectwo tych związków znaleźć można w najprzeróżniejszych dziedzinach, a zatem także w naukach o Ziemi.

¹ Por. informację o tych przygotowaniach w nrze 3/1969 „Kwartalnika”, ss. 591—592.